

گزارش نشست «گسترش فرهنگ قرآنی در شهر، روایت یک تجربه موفق»

علی کشتکار ✓

صحبت می‌کنم؛ اگر هر میحث دیگری بود تا به حال تمام شده بود اما مفاهیم قرآن تمام شدنی نیست». وی در ادامه به بازخوانی خاطره‌ای از دهه هفتاد در مدرسه معصومیه علیه السلام پرداخت و خاطرنشان کرد: «در آن دوران، حضور شخصیت‌هایی نظیر جواد فروغی، علم‌الهدی و طباطبایی در مدرسه چنان تحولی ایجاد کرد که فردای آن روز، دویست نفر از طلاب برای ثبت‌نام حفظ قرآن صف کشیدند». ایشان اضافه کرد که با وجود برخی مقاومت‌ها و پرسش‌هایی مبنی بر اینکه «آیا جایز است به جای فقه و اصول به دنبال حفظ قرآن رفت؟»، حدود یک‌پنجم طلاب مدرسه، حافظ قرآن شدند و شبکه‌ای منسجم از حافظان شکل گرفت که حتی در تابستان‌ها نیز دوره‌های مستمری داشتند.

جایگاه راهبردی امامت جمعه در هندسه مدیریتی شهر

ایشان در بخش دیگری از سخنان خود به نقد نگاه‌های محدود به جایگاه امامت جمعه پرداخت و تصریح کرد:

«در تمام ۲۸ سال طلبگی قبل از امامت جمعه، اصلاً فکر نمی‌کردم که این جایگاه تا این حد مهم و اثرگذار باشد.»

وی با تأکید بر اینکه امام جمعه در واقع پدر مجموعه‌های اداری شهر و دارای نقش راهبری است، بزرگ‌ترین خطا را این دانست که امام جمعه خود را نهادهی در عرض سایر ادارات ببیند. وی با ابراز تأسف از اینکه در حال حاضر تنها از ۱۰ الی ۲۰ درصد ظرفیت امامت جمعه استفاده می‌شود، هشدار داد: «ما نباید قهرمان از دست دادن فرصت‌ها باشیم». ایشان با اشاره به ریاست امام جمعه بر دو شورای کلیدی «فرهنگ عمومی» و «گسترش فرهنگ قرآنی»، بیان

نشست علمی با موضوع «گسترش فرهنگ قرآنی در شهر، روایت یک تجربه موفق»، روز چهارشنبه ۱۲ آذر ۱۴۰۴، در محل سالن جلسات، با حضور حجت‌الاسلام و المسلمین حسینی (امام جمعه زنجان، نماینده ولی فقیه در استان زنجان و دبیر شورای عالی توسعه قرآنی کشور)، حجت‌الاسلام جلالی (مدیر محترم مرکز، حجت‌الاسلام محمدی (دبیر جلسه) و با حضور جمعی از دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان برگزار شد.

جلسه با تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید توسط حجت‌الاسلام کشتکار آغاز شد. در ادامه، حجت‌الاسلام جلالی، ضمن خیرمقدم به میهمان ارجمند و حاضران، به تبیین ضرورت انتقال تجربیات موفق در عرصه‌های تبلیغی و قرآنی پرداخت. وی با اشاره به جایگاه رفیع امامت جمعه در هدایت فرهنگی جامعه، خاطرنشان کرد: «بهره‌گیری از الگوهای عملی در مدیریت قرآنی شهر، ضرورتی است که می‌تواند مسیر حرکت طلاب و مبلغان را روشن‌تر سازد». سپس با دعوت از حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی، جلسه برای ارائه مباحث به ایشان واگذار شد.

تجربیات زیسته و سیر تطور فعالیت‌های قرآنی

حجت‌الاسلام و المسلمین حسینی در ابتدای سخنان خویش با نگاهی به سوابق فعالیت‌های خود، به ۲۸ سال سابقه طلبگی پیش از پذیرش مسئولیت امامت جمعه اشاره کرد و آن را زیربنای تجربیات فعلی خود دانست. وی با برشمردن فعالیت‌های متنوع در معاونت فرهنگی حرم حضرت معصومه علیه السلام و تعامل با چندین هزار خادم و زائر خارجی، بر بی‌پایان بودن ظرفیت‌های قرآن تأکید کرد و از قول حجت‌الاسلام والمسلمین قرآنی بیان داشت: «۴۵ سال است که در تلویزیون

نقشه راه توانمندسازی فردی برای طلاب و مبلغان

حجت الاسلام والمسلمین حسینی در بخش پایانی بیانات خود، توصیه‌هایی جدی برای ارتقای جایگاه و وزانت علمی و قرآنی حاضران ارائه داد و اظهار داشت:

ما امام جمعه غیر قرآنی نداریم؛ شاید فردی حافظ کل قرآن نباشد اما قطعاً باید با این کتاب آسمانی مانوس باشد.

وی پیشنهاد کرد که هر فرد متناسب با سطح خود، یک «کار ویژه قرآنی» تعریف کند و حتماً بر «حفظ موضوعی» تمرکز داشته باشد. وی تسلط بر کتاب «طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن» را برای فهم مبانی قرآنی رهبر شهید انقلاب ضروری دانست و مطالعه مستمر تفسیر المیزان، تسنیم و بیانات قرآنی امامین انقلاب را توصیه کرد. همچنین افزود: گوش دادن به مباحث تفسیری آیت الله جوادی آملی برای کسب غنای قرآنی و عمق بخشی به نگاه مبلغان بسیار حیاتی است.

در جمع‌بندی نهایی، در این نشست بر این نکته تأکید شد که موفقیت در گسترش فرهنگ قرآنی، مرهون نگاه راهبردی به نهاد امامت جمعه و خروج از چارچوب‌های خشک اداری است. شرکت‌کنندگان بر این موضوع توافق داشتند که احیای جلسات خانگی قرآن و پیوند عاطفی با مردم، در کنار تسلط علمی بر تفاسیر معتبر و مبانی اندیشه اسلامی، کلید اصلی تحول فرهنگی در سطح شهر است. نتایج این نشست نشان داد که مدل اجرایی شهر زنجان، از جمله برگزاری مسابقات بزرگ قرآنی با محوریت سوره‌های نماز جمعه و بازدیدهای میدانی از مساجد، می‌تواند به عنوان الگویی موفق در سایر نقاط کشور مورد بهره‌برداری قرار گیرد. این نشست علمی، در نهایت با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید توسط حجت الاسلام والمسلمین حسینی به پایان رسید.

داشت که این نهاد می‌تواند حلال مسائلی همچون بحران جمعیت و تحکیم خانواده باشد؛ به این شرط که امام جمعه، اسیر جلسات اداری محض نشود و مدیریت زمان داشته باشد. وی همچنین به توصیه‌های مراجع عظام اشاره کرد و گفت: آیت الله سبحانی و آیت الله نوری همدانی بر ایجاد مراکز برای تربیت امامان جمعه و جماعت تأکید ویژه‌ای داشته‌اند.

عملیاتی‌سازی فرهنگ قرآنی؛ از سنگر نماز جمعه تا کانون خانواده

حجت الاسلام والمسلمین حسینی در ادامه به تشریح الگوهای عملی خود در زنجان پرداخت و نماز جمعه را بزرگترین اجتماع مردمی شهر دانست که باید محوریتی کاملاً قرآنی داشته باشد. وی خاطرنشان کرد: «خطبه باید قرآنی باشد و تلاوت سوره‌های جمعه و منافقون در آن ترک نشود». ایشان افزود که برای تعمیق این مفاهیم، مسابقه سوره جمعه را با مشارکت ۲۰۰۰ نفر برگزار کرده‌اند و نکات تفسیری رهبر شهید انقلاب، پیرامون این سوره‌ها را در خطبه‌ها تبیین می‌کنند.

وی با استناد به بیانات رهبر شهید انقلاب، بر غفلت از دو حوزه «شبکه فعالیتهای قرآنی خانگی» و «فعالیت‌های قرآنی مساجد» تأکید کرد و با الهام از کلام شهید سلیمانی گفت: «باید حومه مسجد را قرآنی کنید تا خود مسجد قرآنی شود». وی تجربه خود در بازدید از تمامی مساجد شهر زنجان و برنامه هفتگی سرکشی به خانواده‌ها برای تبریک تولد فرزندان و ایجاد رفاقت با آنان را بسیار مؤثر دانست و تأکید کرد که اگرچه محافل و مسابقات خوب هستند، اما «اتصالات خانگی و شبکه‌ای» در ماندگاری فرهنگ قرآنی اهمیت بسیار بیشتری دارد.

